

HOZZÁSZÓLÁS

BARTA GYÖRGY AKAD. LEV. TAG ELŐADÁSÁHOZ

BÍRÓ PÉTER

A MŰSZAKI TUDOMÁNYOK KANDIDÁTUSA

A Föld alakjában és nehézségi erőterében felismert aszimmetriák elkerülhetetlenül a földbelső tömegelrendeződésének inhomogenitásaihoz vezetnek. Különösen, ha tekintetbe vesszük azt, hogy pl. a nehézségi erő potenciáljának szintfelülete még 10 000 km magasságban is mintegy 27 m-es aszimmetriát mutat egyenlítői metszetében, feltétlenül mélységbeli belső ható okra kell gondolnunk. Összevetve a szintfelületek deformáltságának irányát más földfizikai jelenségek (pl. a mágneses tér, a póluspályák stb.) aszimmetriáinak irányával igen nagy valószínűséggel következtethetünk arra, hogy a gömbhéjas sűrűségeloszlású földmodell a valóságnak csak közelítése, mert a földbelsőben jelentős tömegeloszlási aszimmetriák lehetnek. Ez nagy mértékben alátámasztja BARTÁnak a belső magnak a tömegközépponthoz viszonyítva külpontos elhelyezkedésére vonatkozó elméletét.

A nehézségi erőter potenciálfelületei szélső értékeinek eloszlását megvizsgálva felmerülhet a kérdés, hogy ezek nem mutatják-e valamely egyenlítő-sík közeli kis mértékű tömegkoncentráció jeleit. A szélső értékek síkjának hajlásszöge a mai egyenlítősíkkal mintegy 15° -ot zár be. Az ennek megfelelő pólushelyzet $\lambda \sim +160^\circ$ és $\varphi \sim 75^\circ$, ami a földtörténeti idők folyamán felvett pólushelyzeteknek a közepes értéke lehet. Kívánatos lenne a kérdés részletesebb vizsgálata.